

Zal het dit jaar weer lukken?

Hebben jullie dat nou ook? Ik reed afgelopen week de stad in en ik schoot vol. Onze stad wordt opgebouwd voor een feest. Hoogwerkers, vrachtwagens, tentdoeken, kletterende stalen buizen. Ik weet niet precies wat er dan van binnen gebeurt, maar op dat moment realiseer ik me des te meer wat er allemaal kan in deze stad. Er zit spanning in en het is verwachtingsvol. Zal het weer lukken? Is het net zo gezellig als vorig jaar? Loopt de stad weer vol? Ook al is er overlast voor bewoners; als ik het overleg van de binnenstadsbewoners meemaak, dan is er ook altijd trots en blijdschap, dat we het toch doen met z'n allen. Want met z'n allen maken we jaarlijks dit mooie feest.

Een feest van Vrijheid

Waaruit bestaat een goed feest? Bij de Vierdaagsefeesten weten we inmiddels dat het gaat om waarden die we inhoud geven. Die waarden zijn: Vrijheid, Gemeenschappelijkheid, Gastvrijheid en Verbinding. Ik kom die waarden tijdens onze feesten overal tegen. Vrijheid bijvoorbeeld. Ik kreeg voor het eerst te maken met de Vierdaagsefeesten toen ik in 2007 naar Nijmegen verhuisde en mijn dochter 16 jaar was. Zij zat op de middelbare school in Nijmegen en wilde per se dat jaar naar 'De Feesten'. We woonden buiten de stad, konden nog niet verhuizen, maar we hadden wel de sleutel. Na lang beraad stemden mijn vrouw en ik erin toe dat zij met haar vriendinnen al in het nieuwe huis mocht slapen, met een slaapzak en een campingbedje zodat zij naar de feesten kon. We maakten afspraken over bereikbaarheid en de nieuwe burens hielden een oogje in het zeil. Kunt u zich voorstellen hoeveel vrijheid dit meisje heeft gevoeld en hoe fijn het was dat ze de ruimte kreeg?

Het is precies wat ik voel bij de feesten: vrijheid en ruimte. Het is feest en we mogen de openbare ruimte gebruiken voor iets anders dan gebruikelijk. Alle straten en pleinen van de binnenstad worden gebruikt, terwijl ze anders niet gebruikt worden of ze worden anders gebruikt. De stoplichten werken niet en je kunt overal oversteken. Ten diepste is de Vierdaagsefeesten een feest van openbaarheid.

Gastvrijheid ten top

En behalve vrij, is de stad gastvrij. Toen ik in 1974 in Nijmegen studeerde, woonde ik bij een hospita. Ze heette mevrouw Toonen. Ze was wat ouder, heel erg aardig en gastvrij: ik mocht iedereen laten slapen en ze deed nooit moeilijk, alleen als ik na twaalf uur 's nachts toch de muziek te hard had staan. Niets was haar te veel. Als ik nu op het labyrinth aan de Waalkade kom, dan zie ik een programma dat heet 'Dansen met je oma'. Ik moet dan denken aan mevrouw Toonen. Als ze nog geleefd had, zou ze hier ook staan. En dan zou ze dansen. Zoiets vind ik een symbool van gastvrijheid. Het zit in deze stad en het zat in haar, toen ik bij haar kwam wonen. Die gastvrijheid, dat je met elkaar omgaat, oud en jong, zwart of wit, dat vind ik zo typisch iets van de Vierdaagsefeesten; zo hartelijk en gezellig. Iedereen mag binnen, net zoals bij mevrouw Toonen.

Als je een groep mensen vraagt of zij gastvrij zijn, steken velen hun hand op. Als je ze vraagt of zij ook een goede gastheer/gastvrouw kunnen zijn, dan gaan er meestal beduidend minder handen de lucht in. Gastheer of gastvrouw zijn we allemaal komende week. Aandacht, behulpzaamheid en mensen welkom laten voelen horen daarbij, maar ook kwetsbaarheid en een zekere onbaatzuchtigheid. De Engelsen zeggen dat mooi: gastvrijheid is 'making your guests feel at home, even if you wish they were there.'

Een feest van Verbinding

Verbinding is de derde waarde die we gestalte geven. Het is indrukwekkend wat er ontstaat onder de Nijmegenaren. Rotary clubs en vrijwilligers organisaties bieden chauffeursdiensten aan om minder valide mensen naar het evenement te brengen. Er wordt gul gegeven aan goede doelen die tijdens het evenement aandacht krijgen. Ik zie het ook bij het overleg van de horeca ondernemers die toch ten behoeve van samenwerking hun eigenbelang soms inleveren. Dan gaat feesten en duurzaamheid wel degelijk samen. Ik hoor het ook als mensen zeggen dat ze DAR mee willen helpen met opruimen. Het lijkt zo onwaarschijnlijk dat je een feest met 1,6 miljoen bezoekers en veertig podia na een dag weer opruimt. Maar het hoort zo. Als je gefeest hebt, moet je de boel ook opruimen. En dat doen we. Want dat is verantwoordelijkheid. Vrijheid

en verantwoordelijkheid gaan hand in hand. Mijn dochter voelde heel veel verantwoordelijkheid toen ze ons nieuwe huis mocht gebruiken. Wij als stad voelen verantwoordelijkheid als al die gasten binnenstromen in de binnenstad. We letten op elkaar, we zien om naar elkaar. We verbinden ter plekke. Hoe vaak hoor je niet in de stad als er iemand over de schreef dreigt te gaan: “Rustig aan. Dit doe je niet bij de Vierdaagsefeesten.”

Gemeenschappelijkheid: een feest van óns

Er is gemeenschappelijkheid. De vierde waarde. Het is een feest. Een feest van ons. Niet van mij, niet van u, maar van óns. Ons allemaal, ook die nu buiten staan of nog aan het werk zijn, ook van de mensen buiten de binnenstad. Ook van wijkraden, bewonersplatforms, van kledingbanken, van voedselbanken, van het huis van de compassie. Niet alleen van de horeca-binnenstad ondernemers, maar ook van de Industriële Kring Nijmegen, het Economisch Collectief. Het is een feest van Nijmegen.

In 2016 bezocht een Amerikaanse journalist de Vierdaagsefeesten voor een reportage. Via mijn vrouw had ik hem leren kennen. Hij wist niet wat hem overkwam. Hij schreef een paginagroot artikel over ons feest in de Times Union in Upstate New York. Maar het mooiste was dat hij met de weinige Nederlandse woorden die hij kende ook stond mee te zingen bij het Gevelconcert op de Grote Markt. “Al mot ik krupe” kon hij al meezingen bij het tweede couplet. En “You never walk alone” kon ie uit zijn hoofd. En ook hij ging uit zijn dak. De gemeenschappelijkheid is internationaal. We ontmoeten onbekenden, waarvan je weet dat het geen vreemden zijn, omdat ze met dezelfde bedoeling hier gekomen zijn.

50 jaar Vierdaagsefeesten

Ik mag de eervolle rol van bestuursvoorzitter van de Vierdaagsefeesten dit jaar voor de zesde keer bekleden. Eigenlijk zijn we als bestuur van de stichting – en ik mag dat graag verwoorden - een soort hoeder van deze waarden; wat we moeten doen is ze koesteren en zorgen dat ze de boventoon blijven voeren. Bij

deze 50e editie kunnen wij ons geen mooier cadeau voorstellen dan dat u dat samen met ons blijft doen.

Samen onze waarden doorgeven

We hoeven niet méér en groter, maar wel beter en waardevol. En dan groeien de feesten mee met de ambities en de ontwikkeling van de stad. De begrenzing schuilt in wat de stad aankan, in wat wij aankunnen. De begrenzing schuilt ook in de mate waarin wij deze waarden gestalte kunnen blijven geven. En het allerbelangrijkste: dat we die waarden kunnen doorgeven aan toekomstige generaties. Zodat ook zij nog lang kunnen genieten van dit geweldige feest. Vier de feesten, dit jaar extra want het is de 50^e editie!